

Minu professionaalne maastik

Olemus

Olemus

Õpetava inimese ja arengu toetaja positsioonid on täiskasvanute koolitajana mu professionaalses tegevuses kõige nähtavamal kohal ja ilmselt kõlab seetõttu nendevaheline tasakaalu otsiv dialoog mu praktikas kõige valjemalt.

Aine grupiprotsessidest võtan edasi kõndimiseks kaasa mitu lahendamata küsimust. Kuidas toetada teise inimese arengut, kui valmisolek õppimiseks pole tema jaoks nähtaval kohal? Kuidas juhtida grupiprotsessi nii, et erineva õpimotivatsiooni ja eesmärkidega inimesed saaksid end grupis parimal moel teostada? Kuidas õpetada õpetamata?

Andragoogika õpingute käigus olen saanud tuttavaks enda kui **uurijaga** ning kasutan seda metapositsiooni järjest teadlikumalt oma isikliku praktika uurimiseks ja analüüsimiseks. Selle positsiooni rakendamise eelduseks on pidev sisemine kahekõne ning dialoog õpingukaaslaste ja kolleegidega. Praktikal ja dialoogil põhinev õppekeskkond, kus õppija on kaasatud otsuste tegemisse oma õppimise üle, võimaldab isiklike tähenduslike teadmiste konstrueerimist ja oskuste arengut (Meijers & Hermans, 2018). Bakalaureuse õpingute kestel avastatud identiteedi kasutamine toetas aine õppe- ja grupiprotsessides osalemist, aidates hoida uudishimulikkust pilku ja astudes aeg-ajalt vaatleja positsioonile, et kõigil grupiliikmetel oleks võimalik ise avastada ja õppida.

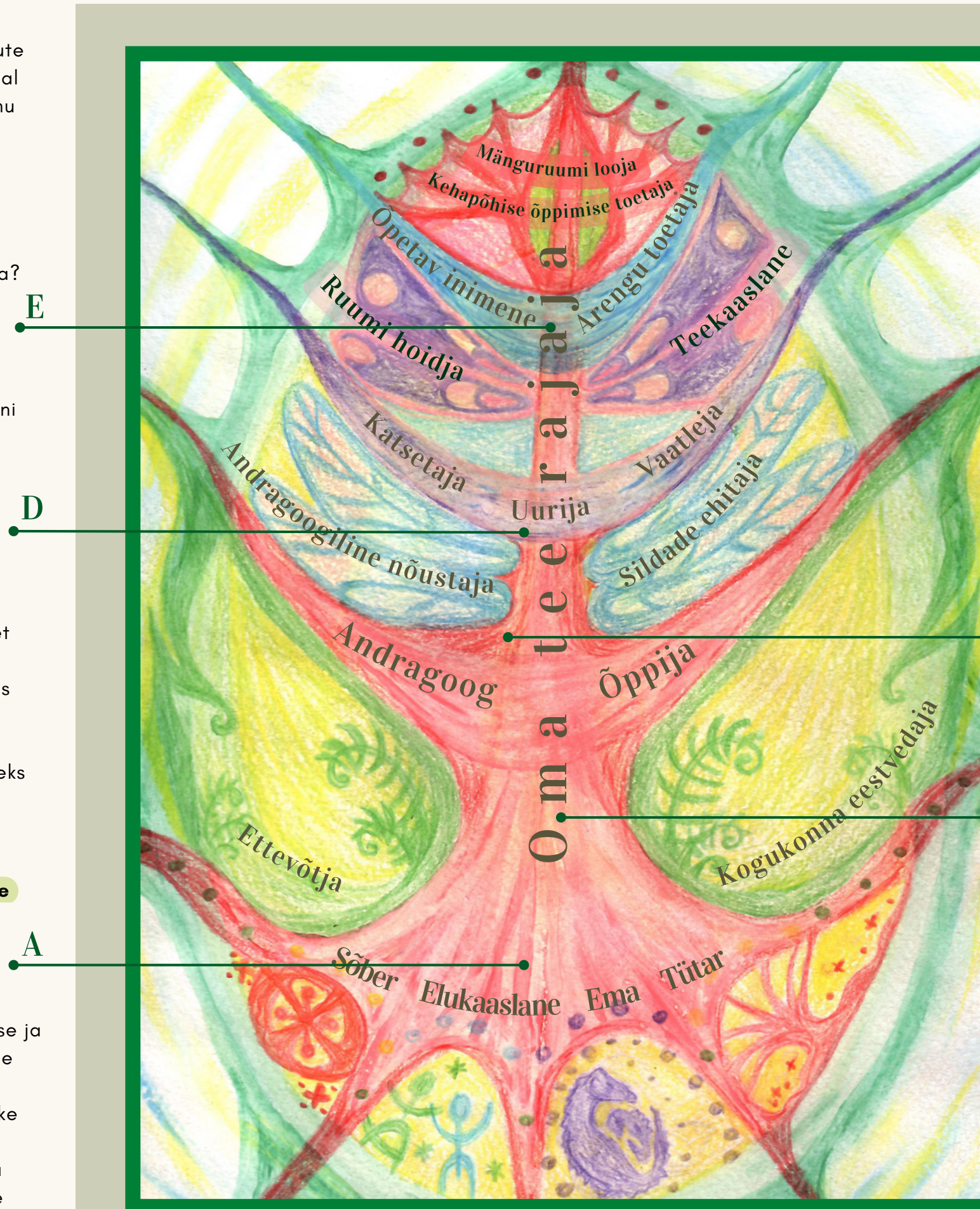
Uurija positsiooni kõrgema tasandi vaade ja kirk leitut praktikas katsetada võimaldavad tuttavatelt radadelt jõuda uutele maastikele. Otsin järjepidevalt uusi mõtteid, vaatenurki ja teoreetilisi lähtepunkte oma teekonna uurimiseks ja tõlgendamiseks ning püüan leitud nii enda, kui ka teiste õpiradade loomisel ja toetamisel rakendada.

Mu professionaalse identiteedi juured on tugevalt seotud tuumidentiteediga ja sellega, kes ma olen inimesena. **Kasvamine isikliku elu rollides** ja erinevate keerukate kogemuste kaudu on olnud tuumväärtuste avaldumise, nendest teadlikuks saamise ja rakendamise aluseks. Tuumväärtustel põhineva tegutsemiseni jõudmisel on oluline roll nii mõtlemisel, tunnetel, kui ka tahtel (Korthagen & Vasalos, 2005). Tuumrefleksiooni raamistiku uurimise ja mõtestamise käigus süvenes mu äratundmine sisemiste vastuolude märkamise ja lahendamise tähenduslikkusest oma tegevuse parendamisel. Suurenenud teadlikkuse ja tahte toel püüan isiklike tuumväärtusi teadlikumalt kasutada nii õppiva, kui ka õpetava inimese positsioonides. Üheks esimeseks tahteliigutuseks oli minu jaoks isikliku refleksioonimudeli loomine, mida kavatsen järgmiste keerukate olukordade analüüsimiseks kasutada.

Andragoogi ja õppija positsioon on kasvanud mu professionaalse maastiku kandvaks ja juhtivaks osaks. Nendevahelises dialoogis sünnivad mu valikud, otsused ja tegevus. Aga ka kõige põletavamad küsimused.

Näiteks, õpigrupiga õpituatsiooni luues kogesin eneses pidevat kahtlemist ja kaalumist, kumba positsiooni kasutada. Kuigi minus endas on need minad tugevalt ühte sulandunud, tekkis grupiprotsessis küsimus: kas mul on võimalik/lubatud osaleda grupis lihtsalt õppijana? Sellest küsimusest tulenevalt kasutasin mitmel korral kolmandat positsiooni: õppiv andragoog. Äsja andragoogika bakalaureuseõppe lõpetanuna kogesin õppeprotsessis pidevat välist survet tegutseda ka õpituatsioonides vaid andragoogi positsioonist lähtudes. Seda kasvatas veelgi teiste õppijate poolne positsioneerimine valdkondliku eksperdina. Ehkki see oli põnev protsess, oli tulemuseks pidev aja- ja energiapuudus, sest lisaks enda õpiülesannete lahendamisele toetasin napis ajaraamis kaasõppijate kohanemist akadeemiliste nõuete ja andragoogika valdkondlike eripäradega. Õppiva andragoogi positsioon võimaldas anda osa vastutusest grupis õppimise ja tulemuseni jõudmise eest kaaslastele tagasi. Olen siin jätkuvalt tasakaalu otsimas ning enese ja kaaslaste hoidmist ja toetamist õppimas. Tuumväärtused loovad minu professionaalse identiteedi telje - mina kui **oma tee rajaja**. Sellest teadlikuks saamine on olnud järkjärguline protsess, milles astusin järgmise sammu tänast identiteedipuud luues.

Magistriõppe algul Larissa poolt lausitud sõnad: "Oma õpetamisteooria loomine on väga oluline," muutsid minus mõnda aega keerelnud segaduse ühtäkki üllatavalt selgeks. Muidugi! See ju ongi see, mille poole ma oma õpiülesannete lahendamise ja erialase tegevuse käigus püüdnud, samas komistades pidevalt küsimusele, et millisest teoreetikust ma tegelikult lähtuma peaksin. Kirk leiutada ja luua oma tee, põimida erinevaid teoreetilisi raamistikke ja sünteesida konkreetsetele vajadustele ja tingimustele vastav lahendus, on mu praktilise tegevuse pidevaks saatjaks. Vajan õppimisel vaikust, aega ja ruumi, et uued teadmised enda omaks teha - isiklike tähendusi luua. Õpin leidma tasakaalu mulle eluliselt vajaliku vaikuse ja välise dialoogi ruumi vahel. Arengukohana näen siin sisseastumisvestlusel enda poolt väljaöeldud eesmärgi: kasvatada teadlikkust alusteooriate raamistikest ja nende rajajatest. Ühe võimaliku lahendusena näen allikate põhjalikumalt läbitöötamist autori lähtekohtade ja ideede tundmaõppimiseks.

Rõõmusoks, 03.01.2023

Loomiselugu

Oma professionaalse maastiku kujutamisel kasutasin uurimiseks ja reflekteerimiseks küsimustega kõndimise meetodit ja puu metafoori. Need mõlemad on mulle andragoogika õpingute jooksul tähenduslikuks saanud ning mu professionaalse identiteediga tugevalt seotud. Katsetasin ülesandele lähenemist ka maastiku ja taevakehade metafooride kaudu, ent need ei kõlanud kokku mu meelesisundi ja aegruumiga. Nii otsustasin lubada endal püsida tuttavate teetähiste juures ning võtta oma professionaalse maastiku uurimisel sel korral inspireerivaks vaatenurgaks dialoogilise mina raamistiku

*Usaldan puude
tasast, ajatut tarkust.
Tähendus loob mind.*

Joonis 1. Puu metafoor minu õpiloos (Rõõmusoks, 2018–2021).

Mu identiteedipuu sirgub munast kui enese ja maailma loomise sümbolist, millele lisandus loomise aluseks oleva õppimise, dialoogi ja igikestva tasakaalu otsimise tähendus. Dialoogi minapositionide vahel ja nende üle kujutasin erinevaid minasid puu juurtele, tüvele ja okstele paigutades. Tulenevalt tasakaalu otsimise püüdest olnu ja tuleva, reaalse ja ideaalse, sisemise ja välimise, järjepidevuse ja uuenemise vahel kasvasin oma puule, lisaks juurtele, tiivad – mu isikliku arenguruumi tähised.

Identiteedipuu loomise protsess iseloomustab mu teid professionaalsel maastikul andragoogina. Juhindun oma otsustes ja tegevuses sisemistest äratundmistest ning sammun sageli varem järeleproovitud radu. Uuenduslikud mõtted ja teod sünnivad kogemuste ja loetud allikate üle mõtisklemise või tähenduslike teistega arutlemise tulemusena. Identiteedi areng on alati sisemise ja välimise dialoogi tulemus (Meijers & Hermans, 2018).

Praeguste õpingute jooksul olen korduvalt kogenud lühiajalisi dialoogi katkestusi õpigrupis. Selle tulemusena väheneb või kaob enamasti ka koosõppimine. Minu jaoks muutus siin tähenduslikuks inimlikkuse ja lubamise kooskõla. Lubamine andragoogina olla nii endal kui ka õpingukaaslastel täpselt sellised nagu me oleme, koos oma inimlike nõrkuste ja tugevuste, väljakutsete ja õpivõimalustega. Õppimine on ülikooli kontekstis me kõigi teadlik ja vabatahtlik valik, ent meiega inimestena on siinses õppeprotsessis kaasas kõik meie loomuomadused ja nõrkused, erinevad rollid ja kohustused. Haprus andragoogina ja õppijana. Võimalus eksida loob võimaluse õppida. Erinevad ootused ja valmisolekud õppimiseks. Kuidas neid ületada ja ühendada?

Kasvuruum

Kasvuruumi tiivad mu identiteedipuul on erineva loomu ja positsiooniga. **Ettevõtja ja kogukonna eestvedaja** haldjatiivad on täna peaaegu nähtamatud, sest suurem osa mu aegruumist kuulub õpingutele ja pererollidele. Vajan nende tiibade tugevdamiseks veel aega ja õppimist andragoogina ning näen siin kõige enam võimalusi kasvamiseks ja tähenduslike dialoogide loomiseks.

Andragoogilise nõustaja ja sildade ehitaja kiilitiivad lubavad mänglevaid põikeid nendele positsioonidele ning nõuavad julgemat koostööd andragoogi-õppija ja katsetaja-uurija-vaatleja minade vahel. Olen astunud esimesi samme nende positsioonide jõustamiseks ühendades õpingud ja praktika. Näen ühe võimaliku rakendusena magistritöö kirjutamist andragoogilise nõustamise teemal.

Ruumi hoidja ja teekaaslase liblikatiibadel lendlen oma professionaalsel maastikul järjest kasvava teadlikkusega ja üha sagedamini. Siin õpin katsetaja-uurija-vaatleja ja õpetava inimese-arengu toetaja positsioonide ühendamisel oma jõuvarude taastamise ja rahumeelse piiride seadmise kunsti.

Minu jaoks kujunes magistriõppe esimese semestri jooksul tähenduslikuks uudishimu teekond, millel kohtusin Õpetajaga, kelle tegevust olen juba pikka aega eemalt imetlenud. Kohtumist juhtinud eheduse vägi inspireeris mind tooma oma õpi- ja õpetamisteedele veel enam mind ennast inimesena. Avastasin enda jaoks igatsuse mängu ja kerguse järele õppeprotsessis. Näen järgmise olulise kasvukohana ülesannet mängu, ja pisut varju jäänud uudishimu kehapõhise õppimise suhtes, andragoogina oma õpetamisteedel rakendada. Maagiliste ja jõustavate lohetiibade toel õpin **mänguruumi looja ja kehapõhise õppimise toetaja** positsiooni õpetava inimese ja arengu toetajana PÄRISELT kasutama.

Kaasteelise märkamised

Imeline Triin. Olen siiralt tänulik, et oled usaldanud mulle enda professionaalse maastikul lugemise. Ma kohtusin selles loos väga professionaalse andragoogiga, kellel on inglitiivad kuid kes jätab näiliselt endast maha karu jäljed ja kelle sammude võnkeid on tunda veel tunde hiljem. Millest tulenevalt ma seda ütlen. Sul on tugevad baastadmised ja oskus teooriaid kõrvutada. Oma loos vaatad sa tulevikku ja minu jaoks on see juba tegelemine mikropragudega, kuid sinu enese sees on need ilmselt suured kraavid millest ülehüppamine antud hetkel tundub justkui võimatu. Luges, märkasid kohti kus valisid ennast ja enda õppimise, ma väga tunnustan sind, sest inglitiivad, mis oled endale kasvatanud vajavad väga selgeid piire iseene sees. Jätka enesega professionaalseid dialooge, mis ilmselt viivad sind vahest tundideks või päevadeks erinevatesse rännakutesse aga sa oled seda väärt. Vajad seda selleks, et liikuda oma professionaalse andragoogi teed. Minul on sinult õppida palju, Virge.

- Korthagen, F. & Vasalos, A. (2005). Levels in reflection: core reflection as a means to enhance professional growth. *Teachers and Teaching: theory and practice*, 11(1), 47-71
- Meijers, F. & Hermans, H. (2018). Dialogical Self Theory in Education: An Introduction. In *The Dialogical Self Theory in Education. A Multicultural Perspective*. Switzerland: Springer. lk 1-13.